

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap/
Ruotsin yhteiskuntasuojelu- ja valmiusviranomaisen
registrator@msb.se
maja.coghlan@msb.se

11.12.2023

KÄÄNNÖS

Lausuntopyyntö 2023-11-20, Diaarinr 2023-09237, Identifiering av områden med betydande översvämningsrisk enligt Förordning (2009:956) om översvämningsrisker/Merkittävän tulvariskialueiden tunnistaminen tulvariskejä koskevan asetuksen (2009:956) mukaisesti

LAUSUNTO MERKITTÄVIEN TULVARISKIALUEIDEN TUNNISTAMISESTA RUOTSISSA

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio kiittää lausuntopyynnöstä ja viittaa Suomen ja Ruotsin väliseen rajajokisopimukseen (Laki 2010:897 Ruotsissa) ja haluaa nostaa seuraavat seikat esille:

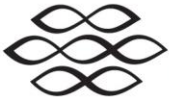
Rajajokisopimuksella on perustettu kansainvälinen vesienhoitoalue, joka käsittää Tornion-Muonionjoen vesistöalueen. Sopimuksella on laitettu täytäntöön sekä vesipuitedirektiivi että tulvasuojeludirektiivi. Tornion-Muonionjoen vesienhoitoalue on ensisijainen hallintayksikkö molemmissa direktiiveissä.

2010 Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen keskeisenä tarkoituksena on rajanylittävä yhteistyö sekä ohjelmien, suunnitelmien ja toimenpiteiden yhteensovittaminen maiden välillä sopimuksen soveltamisalueella (artiklat 1,2 ja 6). Sopimuksella luotiin puitteet tulvasuojeludirektiivin toimeenpanolle Tornion-Muonionjoen vesistöalueella. Tulvavahinkoja ehkäistään rajanylittävällä yhteistyöllä.

Ruotsin yhteiskuntasuojelu- ja valmiusviranomaisen merkittävien tulvariskialueiden tunnistamista koskevassa lausuntopyynnössä on todettu Haaparannan olevan paikkakunta, jota ei ole koskaan tunnistettu merkittävän tulvariskin alueeksi, kuten Tornio Suomessa. Tästä on seurannut, että Haaparanta on Ruotsissa sisällytetty tulvariskityöhön, koska Tornionjoki on rajajoki. *(Haparanda har aldrig identifierats som en ort med betydande översvämningsrisk av Sverige. Däremot har Torneå identifierats av Finland. Vilket har lett till att Haparanda har varit en del av Sveriges arbete då Torne älv är en gränsvä.)*

Rajanylittävää yhteistyötä ja yhteensovittamista on tehty vuodesta 2010 ja jo aiemmin vuosikymmenten ajan. Yhteistyö Haaparannan kunnan ja Tornion kaupungin yhteiskuntasuojelu- ja valmiusviranomaisen, Norrbottenin lääninhallituksen ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä rajajokikomission kesken on jatkuvaa ja tuloksellista.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset pohjoisilla alueilla ja Arktiksessa, missä suurin osa Tornion-Muonionjoen vesistöaluetta sijaitsee, tulevat selvästi voimistumaan eteläisempiin leveyspiireihin verrattuna. Sulannan, sadannan ja virtaamien

ääriolosuhteet tulevat lisääntymään. Tämän vuoksi varautuminen epätavallisiin tulvatilanteisiin epätavallisina vuodenaikoina on vesistöalueen kannalta erityisen tärkeää.

Komission näkemys on, että Haaparannan tulisi myös jatkossa olla nimetty tulvariskialueeksi johtuen mm. jääpatoriskistä ja huomioiden aikaisemmat merkittävät tulvat alueella huolimatta siitä, että Haaparanta ei täytä kaikkia Ruotsin kansallisia tulvariskikriteereitä.

Rajajokisopimuksen artiklan 10 mukaan rajajokikomission tulee mm. seurata sopimuksen soveltamista ja lupakäytäntöä. Rajajokikomissio kehottaa lausunnolla olevaan aineistoon viitaten Ruotsin yhteiskuntasuojelu- ja valmiusviranomaista huomioimaan Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen arvioidessaan kansainvälisen vesistöalueen tulvariskiä.

Lausunnon on valmistellut komission sihteeri Annika Sallisalmi. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenettelyllä 11.12.2023 mennessä ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

TIEDOKSI

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Norrbottenin lääninhallitus
Haaparannan kunta
Tornion kaupunki
Maa- ja metsätalousministeriö
Ilmasto- ja elinkeinoelämäministeriö, Ruotsi